Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Stichting Christelijke Kindcentra de Drieslag Koningin Juliana

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 5 maart 2019

Samenvatting

De inspectie heeft op 12 november 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de voorschoolse educatie op Kindcentrum De Drieslag/ Julianaschool. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin het kindcenrum is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Met locaties bedoelen we kinderdagverblijven en de groepen 1 en 2 van basisscholen. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Barneveld een onderzoek uitgevoerd.

Kinderopvangorganisatie: Stichting Christelijke Kindcentra De Drieslag

LRK-nummer: 382533951

Totaal aantal doelgroeppeuters:

Wat gaat goed?
De pedagogisch medewerkers helpen de peuters zich te ontwikkelen en doen dat in een vriendelijke, positieve en stimulerende sfeer in een passend ingericht lokaal. Zij letten goed op wat de peuters al kennen en kunnen en stemmen daar hun activiteiten op af. Ze weten bijvoorbeeld dat sommige peuters nog wat onregelmatiger komen en dan plannen ze de activiteiten bij voorkeur zo, dat de doelgroeppeuters er toch voldoende ervaring mee kunnen opdoen.

Wat kan beter?
De recente verhuizing van de voor- en de vroegschool naar één IKC heeft veel tijd en energie gevraagd. Nu deze achter de rug is, kan de aandacht uitgaan naar de inhoud om de belangrijke doelstelling van het IKC, de doorgaande leerlijn, samen met de school nog beter te realiseren.
Daarnaast kan de peuteropvang niet zeggen wat ze precies bereikt hebben met de peuters. Het is belangrijk dat de peuteropvang doelen vaststelt om de achterstanden in te lopen en steeds nagaat wat daarvoor nodig is en of dat lukt of niet.

Vervolg
We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek 4

2. Hoofdconclusie en vervolg 6

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie 7

4. Reactie van de houder 11

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op Kindcentrum De Drieslag/ Juliana.

Werkwijze
Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten
We hebben observaties uitgevoerd tijdens de ochtend-inloop en tijdens de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en met de locatiemanager.
Aan het einde van het bezoek hebben we een mondelinge terugkoppeling gegeven aan de locatiemanager van de voorschool. Ook hebben we een afsluitend gesprek gevoerd met de betrokkenen van de voor- en vroegschool, waarbij ook de algemeen directeur van de Stichting De Drieslag aanwezig was.

Leeswijzer
In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

K Kan beter
V Voldoende
G Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderingen weer per standaard op Kindcentrum De Drieslag/Juliana.

Conclusie
De kwaliteit van de uitvoering van Kindcentrum De Drieslag/Juliana is op orde. De samenwerking met partners vraagt na de verhuizing intensieve aandacht en de verantwoording over de resultaten van de peuteropvang en de kwaliteit kan nog beter.

Context
De peuteropvang vormt samen met de basisschool Juliana een IKC en is ten tijde van het onderzoek net naar een gezamenlijke locatie verhuisd. Op de locatie zijn in wisselende samenstelling drie beroepskrachten werkzaam, waarvan er één met een HBO achtergrond.
Beide partijen, peuteropvang en school, geven te kennen meer dan voldoende wensen en ontwikkelpunten in samenhang met elkaar te willen realiseren.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD
De GGD-toezichthouder heeft op 14 mei 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3 . Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op Kindcentrum De Drieslag/Juliana.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		●	
OP2 Zicht op ontwikkeling		●	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		●	
OP4 (Extra) ondersteuning		●	
OP6 Samenwerking		●	

Het aanbod is gepland en in de inrichting van het lokaal is het thema herkenbaar
De pedagogische medewerkers gebruiken het vve-programma Uk en Puk en zorgen daarmee voor een voldoende aanbod. Zij plannen de thema's aan het begin van het jaar en vertalen ze in een week- en dagplanning. Daaraan koppelen zij de doelen per activiteit. Afhankelijk van de grootte van de groep, die nogal kan variëren, passen de pedagogisch medewerkers de activiteiten aan.
Het thema is duidelijk herkenbaar in de groepsruimte en er zijn met creativiteit en inzicht in de beleving van peuters verschillende hoeken ingericht.
Wat de pedagogisch medewerkers nog beter kunnen doen is de peuters voorbereiden op geletterdheid en ook gecijferdheid. In het lokaal zou daar met behulp van materialen en inrichting meer aandacht aan kunnen worden besteed.

De doelgroeppeuters worden gevolgd en de pedagogisch medewerkers doen in hun aanpak ook iets met de gegevens
De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters systematisch en gestructureerd met behulp van een digitaal volgboekje. Ze gebruiken de gegevens om te bepalen welk volgend stapje gemaakt kan worden. Daar zijn zij zich verder in aan het ontwikkelen. Het zou daarin helpen als de pedagogisch medewerkers nog meer kennis opdoen en inzicht verwerven in ontwikkelingslijnen. Dan worden zij in staat om systematischer peuters te begeleiden in het bereiken van hun ontwikkelingsdoelen.

De voorschool heeft de mogelijkheid vroegtijdig expertise van de intern begeleider van de school/vve coördinator in te roepen als er opvallend gedrag bij peuters wordt geconstateerd. Dit met het doel zo

passend mogelijk te kunnen reageren.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een positief pedagogisch en educatief klimaat
Het pedagogisch klimaat in de peutergroep is tijdens het onderzoek voldoende ondersteunend voor de ontwikkeling van de peuters. Er zijn ten tijde vn het onderzoek 11 peuters (van de 13), waarvan 1 peuter met een vve indicatie (van de 2) en twee pedagogisch medewerkers aanwezig.
Tijdens de inloop en het ochtendprogramma hebben we waargenomen dat er op de peutergroep sprake is van een prettige sfeer. De pedagogisch medewerkers zijn toegankelijk en positief. De peuters zijn actief en vrolijk. De ouders met wie de inspectie sprak geven aan dat hun peuter het fijn vindt om naar de peutergroep te gaan. Deze ouders geven ook aan dat zij het voor hun nieuwkomers-situatie goed zouden vinden als hun kinderen alle dagdelen naar de voorschool zouden gaan. Dat stimuleert volgens hen de ontwikkeling van hun kind en van henzelf.
Het positieve pedagogische klimaat maakt het mogelijk dat de peuters nieuwe kennis opdoen en zich nieuwe vaardigheden eigen maken. Door te spelen in de hoeken en door de begeleide activiteiten die de pedagogisch medewerkers aanbieden leren de peuters nieuwe dingen.
De pedagogisch medewerkers zouden nog iets meer aan kunnen sluiten op de initiatieven en de belevingswereld van de kinderen, bijvoorbeeld door mee te spelen en daarin de doelen van dat moment te verwerken. Daarbij wordt vanzelfsprekend ook de taalontwikkeling van de kinderen gestimuleerd. Dit gebeurt overigens ook tijdens het eten en drinken.

Extra ondersteuning door externe instanties rond zorgpeuters is geregeld
Als er peuters zijn die extra zorg en begeleiding nodig hebben dan weten de pedagogisch medewerkers welke partners benaderd kunnen kunnen worden. Dat gebeurt altijd na overleg met de locatiemanager. Zo hebben zij ervaring met verwijzing naar het Centrum voor Jeugd en Gezin en naar de logopedische praktijk voor taal- en spraakondersteuning. De pedagogisch medewerkers zijn actief in het bevragen van de ouders over welke dingen op de opvang gedaan kunnen worden om de peuter verder te helpen.

De samenwerking kan verder uitgebouwd worden
Het ouderbeleid van Kindcentrum De Drieslag is nog niet toegespitst op de populatie ouders die de locatie bezoekt. Dat is wel belangrijk, omdat het inzicht kan geven in hoe deze ouders nog meer tot samenwerking 'verleid' kunnen worden. Het is immers van groot belang dat de activiteiten thuis ondersteunend zijn aan de peuteropvang. Het kindcentrum wil de - vrijwillige deelname - van ouders aan de Voorleesexpress stimuleren. Wat de pedagogisch medewerkers ook kunnen doen is navragen bij de ouders met welke

liedjes, boekjes en werkjes ze bezig zijn geweest. Dat ondersteunt het ontstaan van een routine in de omgang met hun kind.
De warme overdracht, waarmee de locatie er voor zorgt dat de peuters niet blanco maar met aanknopingspunten naar de basisscholen gaan is op orde.

De samenwerking met de partner in het kindcentrum - de basisschool - is vooralsnog wat beperkt gebleven. Maar de huisvesting in hetzelfde gebouw biedt veel meer mogelijkheden. Te denken valt aan: intensiveren van het overleg, kijken bij elkaar, meer gezamenlijke thema's aanbieden en de implementatie van het project ouderbetrokkenheid samen uitvoeren. Er is in de teams enthousiasme voor samenwerking in het belang van de kinderen met een achterstand bij de leraren, de interne begeleider en de locatie - en schoolleiding. Wat zeker ondersteunend zou werken is verdere ontwikkeling van de kwaliteitszorg. De basis voor vve is al verwoord in het Borgingsdocument en het VVE-protocol.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

De gewenste resultaten van de voorschool zijn niet geformuleerd
De houder heeft in het pedagogisch beleidsplan geen doelen geformuleerd ten aanzien van de voorschoolse educatie, waardoor het niet duidelijk is welke resultaten dit zou moeten opleveren. De pedagogisch medewerkers observeren en toetsen de peuters tussentijds en aan het einde van de peuterperiode, maar deze informatie wordt niet gekoppeld aan doelen die Kindcentrum De Drieslag zichzelf stelt. Hier zien we een punt om verder te ontwikkelen: bepalen en evalueren in hoeverre doelen behaald worden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

De cyclus van kwaliteitszorg kan verder worden versterkt
Kwaliteitszorg begint met het formuleren van doelen en deze kunnen nog concreter geformuleerd worden in het pedagogisch beleidsplan of

in locatie specifieke documenten, zoals het Borgingsdocument en het VVE-protocol.
Dan wordt het echt duidelijk aan welke kwaliteitseisen Kindcentrum De Drieslag wil voldoen en welke onderdelen van de voorschoolse educatie op welk moment worden geëvalueerd. In de evaluatie kan systematischer gewerkt worden, aan de hand van een 'meetlat' om zichzelf de maat te nemen.
Hoewel onderdelen van de voorschoolse educatie worden bekeken, zoals het pedagogisch handelen van de medewerkers, is het nog niet helder wanneer een onderdeel nu voldoende of onvoldoende is en wat de vervolgstappen zijn voor kwaliteitsverbetering. Daar ligt een ontwikkelkans voor het kindcentrum.

Samen de kwaliteit verder ontwikkelen
Het team van de voorschool kijkt uit naar de professionaliseringsslag die zij gezamenlijk kan maken met het onderbouw team van de basisschool. Dit zouden ze graag doen door bijvoorbeeld gezamenlijk scholingen te volgen, voorbereidingen te doen en meer af te stemmen. Iets dat dichterbij gekomen is nu de verhuizing een feit is.

De verantwoording naar buiten kan sterker
De houder verantwoordt zich over het aantal doelgroeppeuters dat zij opvangt. Van een verantwoording over het gevoerde vve-beleid en de resultaten daarvan is echter nog geen sprake. Doordat ambities en doelen niet in alle opzichten helder zijn vinden we hierover geen informatie in de beleidsstukken van de houder. Ook vraagt de gemeente uitsluitend naar een cijfermatige verantwoording.

Positief is dat de pedagogisch medewerkers de ouders informeren over de activiteiten die plaatsvinden onder andere via de themanieuwsbrief. Daarnaast bevraagt het kindcentrum de ouders jaarlijks over hun mening over het kinderdagverblijf.

4 . Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

In de eerste plaats willen we onze waardering uitspreken over de wijze waarop we als scholen en kinderopvang op dit snijvlak samenwerken met de gemeente Barneveld. De pilot waarbinnen dit onderzoek uitgevoerd wordt is daar een illustratie van.

Op hoofdlijnen herkennen we ons in het rapport. We merken dat er duidelijk meer afstemming nodig is in het verwachtingspatroon van het aanbod dat we aan de peuters bieden en de doorgaande lijn daarin naar de onderbouw van de basisschool. De afspraken rond het aanbod en het pedagogisch-didactisch handelen vragen om herijking en in de nieuwe setting zijn de randvoorwaarden om dit door te ontwikkelen aanwezig.

IKC Juliana heeft een forse ontwikkeling doorgemaakt. De kinderopvang is op 1 januari 2018 gestart bij het oude gebouw van de Koningin Julianaschool. Sinds 1 november is de nieuwbouw in gebruik genomen. De teams van onderwijs en kinderopvang zijn verder geïntegreerd.

We zien de rapportage van de Inspectie als een nulmeting die handvatten biedt voor verdere ontwikkeling. Er is inmiddels gestart met een groot inhoudelijk overleg over de doorgaande leerlijn. Hieraan wordt deelgenomen door pedagogisch medewerkers, leerkrachten en de intern begeleider. Dit zal structureel gaan plaatsvinden.

U geeft aan dat de gewenste resultaten van de voorschool niet zijn geformuleerd. Tevens geeft u aan dat er wordt geobserveerd en getoetst bij de peuters, zowel tussentijds als aan het einde van de peuterperiode. Als bestuur zijn we van mening dat het toetsen bij kleuters en zeker bij peuters beperkt dient te zijn. Dit neemt niet weg dat we het belang van doelen stellen en nagaan of de gestelde doelen behaald worden onderschrijven. We zien hier met u een ontwikkelpunt en zullen dit oppakken.

Er was en is externe expertise betrokken bij de doorontwikkeling van IKC Juliana. Het bestuur spreekt vertrouwen uit in team en management van IKC Juliana en zal verdere ontwikkelen sturen en ondersteunen.

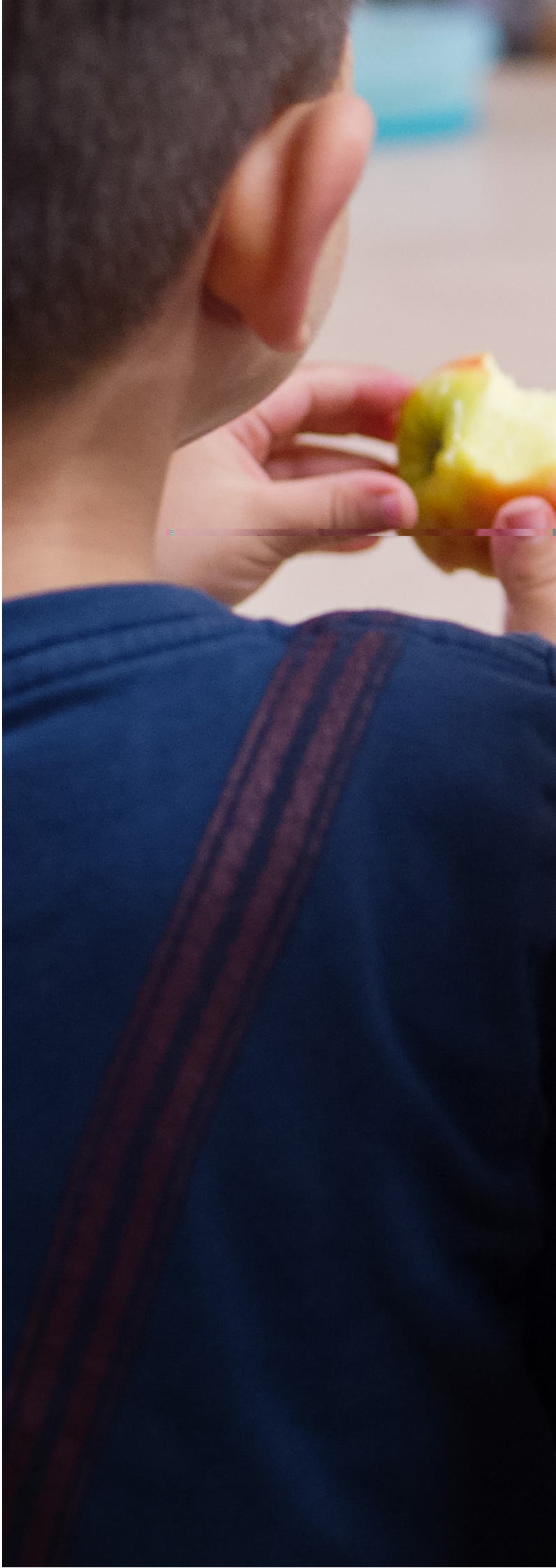

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060